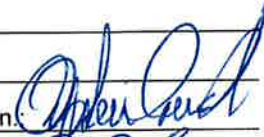

KSK-notat nr.: 66/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Ula kraft AS / Ula kraftverk	
Fylke/kommune:	Oppland / Sel	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Brit Torill Haugen	Sign.:
Dato:	18 DES 2013	
Vår ref.:	201107478-49	

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge til Ula kraftverk i Sel kommune i Oppland fylke

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon	2
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	13
NVEs konklusjon	19
Forholdet til annet lovverk	20
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	21
Vedlegg	24

Sammendrag

Ula kraft AS søker om å få utnytte et fall på 94 m fra en allerede eksisterende sedimenteringsdam på kote 402 og ned til kraftstasjonen på kote 308. Fra inntaket skal vannet føres i nedgravd rørgate ned til kraftstasjonen. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 4,7 MW og vil produsere om lag 12,5 GWh et middels år. Det foreligger to alternativ til plassering av kraftstasjon.

Sel kommune skriver i sin høringsuttalelse at de er positive til Ula kraftverk, men at de har innvendinger i forhold til at prosjektet delvis ligger innenfor sikringssonen til Sel vannverk. Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon. Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader til søknaden. Statens vegvesen har sterke innvendinger til bygging av kraftstasjonen og planlagte avkjøringer fra E6. Vern Nedre Otta er imot Ula kraftverk og er bekymret for grunnvannskilden og Kvitskriuprestan. Laugens venner går imot en utbygging på grunn av artsmangfold, vannverk og Kvitskriuprestan. FNF Oppland er imot Ula kraftverk med begrunnelse i friluftsliv og biologisk mangfold. SABIMA m.fl. er i mot utbygging av Gudbrandsdalslågen sine sideelver.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 12,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

De største utfordringene ved å bygge Ula kraftverk er, slik NVE ser det, forholdet til sikringssonene rundt Sel vannverk og problematikk rundt Vegvesenet sine prosjekterte trafikkisikringsstiltak der E-6 krysser Ula. NVE mener dette kan la seg løse gjennom god dialog mellom de berørte partene og at dette dermed ikke vil være til hinder for å gi konsesjon. I forhold til landskaps- og brukerinteresser kan fraføringen av vann aksepteres ved at det stilles krav til slipp av minstevannføring, og at berørt sti skal reetableres etter at rørgaten er nedgravd. Videre i vedtaket er det lagt vekt på at det ikke er gjort funn av fuktighetskrevenne rødlistede arter knyttet til bekkekløfta og fossesprøytsonen som er av regional og lokal verdi. NVE mener at slipp av minstevassføring vil ivareta naturtypene i stor nok grad og at verdiene ikke blir vesentlig forringet av en utbygging.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Ula Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ula kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Ula kraft AS, datert 2.11.2012:

«Søknad om konsesjon for bygging av Ula kraftverk

Ula Kraft AS ønsker å utnytte en del av vannfallet i elva Ula i Sel kommune i Oppland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Ula kraftverk, Sel kommune, Oppland fylke

II Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Ula kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Ula kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Alternativ 2*
Nedbørfelt	km ²	158	
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	91	
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	18,3	
Middelvannføring	l/s	2,9	
Alminnelig lavvannføring	l/s	200	
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	600	
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	100	
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	402	
Avløp	moh.	308	
Lengde på berørt elvestrekning	m	550	
Brutto fallhøyde	m	94	
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,21	
Slukeevne, maks	l/s	5800	
Minste driftsvannføring	l/s	550	
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	600	
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	100	
Tilløpsrør, diameter	mm	1600	
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	475	
Installert effekt, maks	MW	4,7	
Brukstid	timer	2700	

* Hovedalternativet og alternativ 2 er identiske på alle punkter med unntak av plassering av kraftstasjonen. Dette står beskrevet i teknisk plan på side 4.

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,4
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	9,1
Produksjon, årlig middel	GWh	12,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	42	43
Utbyggingspris	kr/kWh	3,36	3,44

Ula kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	5,49
Spenning	kV	0,7

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,5
Omsetning	kV/kV	0,7/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	30
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Ula Kraft AS (org.nr. 990 128 456) er stiftet med det formål å utvikle produksjon av elektrisk kraft i Ula. Selskapet er 100 % eid av Ingar Stampen.

Beskrivelse av området

I prosjektområdet renner Ula i en definert bekkekløft hvor omkringliggende terreng består av løvskog, barskog og dyrket mark. Elva renner på fjell med innslag av kulper, fosser og stryk. Hoveddelen av bebyggelse, veier og innmark befinner seg på nordsiden av elvedalen. Dalen ender ved E6 hvor det står en nedlagt kraftstasjon. E6 passerer med bru over elva. Fra E6 er det 500 m vestover til utløpet i Lågen. Prosjektområdet befinner seg fra E6 og 500 m østover. På nordsiden av elva hvor rørgaten er planlagt nedgravd er det moreneavsetninger i den øvre delen, og løsmasser på fjell med varierende tykkelse på den nedre delen. Ved det planlagte inntaket ligger det i dag en sedimenteringsdam.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaket skal legges til eksisterende sedimenteringsdam på kote 402. Det vil bygges en inntakskonstruksjon i betong som koples til et av de to lukeløpene i dammen. Sedimenteringsdammen ble opprinnelig bygd med tanke på fremtidig kraftutbygging og det er lagt til rette for at dette kan gjøres. Inntaket blir utstyrt med inntaksrist og stengeluke. Minstevannføringen vil bli tappet fra ett eller to rør fra inntakskonstruksjonen.

Rørgate

Rørgaten på 500 m og med rørdiameter på 1600 mm, skal være nedgravd hele veien. Langs rørgroften vil et område på inntil 20 m bli berørt av anleggsarbeidet. De første 100 meterne vil rørgaten graves ned langs den gamle veien til Rondane, ned gjennom en forsenkning og videre vil rørgaten bli lagt i sprengt grøft langs en eksisterende kjerrevei i 150 m og ned til planlagt kraftstasjon på kote 308.

Kraftstasjon

Det er to alternativ til plassering av kraftstasjon i dagen. I hovedalternativet er kraftverket på 100 m² plassert på nordsiden av Ula, om lag 20 m fra elvebredden. Her vil det bli minimale inngrep i forhold til utgraving av tomt og skjæring bak bygget da området her er ganske flatt. I alternativ 2 er kraftstasjonen plassert på samme kote som i hovedalternativet, men nærmere elven. Det vil innebære et større masseuttak samt at det er store sjanser for at det må bygges forstøtningsmurer foran og bak kraftverket. Vi viser for øvrig til detaljkart som er vedlagt bakerst.

Nettilknytning

Det er planlagt å kople seg til eksisterende 22 kV luftlinje som passerer ca. 10 meter fra kraftverket (hovedalternativet). Netteier A/S Eidefoss har bekreftet at det er kapasitet på eksisterende nett.

Veier

Det er planlagt vei fra Verkenbakkene og videre inn til kraftverket. Ny vei er på ca. 30 m.

Massetak og deponi

Det er søkt om massedeponi på 50 000 m³ for å lagre uttak av sediment fra sedimentbassenget. Dette er tenkt plassert i en forsenkning langs planlagt rørgate.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)	Evt. merknader
Reguleringsmagasin	0	0	Benytter eksisterende
Inntaksområde	0,1	0,1	
Rørgate	10	0	
Veier	1,0	0,5	
Kraftstasjonsområde	0	0,5	
Nettilknytning	0,1	0	

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det er utarbeidet en kommunedelplan «Ula-Dovre grense». Av denne planen framgår det at det ikke er ønskelig at det bygges kraftverk i øvre deler Ula og i Vesle Ula. Prosjektområdet for Ula kraftverk ligger utenfor denne planen.

Det er også utarbeidet reguleringsplan for Selsverket Grunnvannsfelt (to gjeldende planer som ble godkjent i henholdsvis 2002 og 2007). Prosjektområdet inngår i denne planen. Her er det gitt forholdsvis strenge begrensninger for tiltak i området med fokus på fare for forurensing. Det fremgår imidlertid av reguleringsplanen (2002) at det er adgang til å søke om unntak fra reguleringsbestemmelsene når særlige grunner taler for det. I denne saken vil dette bli håndtert i detaljplanleggingsfasen.

Samlet plan (SP)

Tiltaket er foreslått med en installasjon under 10 MW og det er dermed ikke påkrevd med behandling etter Samlet Plan. I Samla Plan (st.prp. 63) er det vurdert utbygging i Ula (nr. 00531). Tiltaket ble da plassert i kategori I, som kan konsesjonssøkes. Søknaden er nesten identisk med SP, alt A, bortsett fra noe mindre installert effekt. NVE vurderer endringene som så små at vi kan avgjøre søknaden uten at dette er i konflikt med vassdragsreguleringsloven § 22.

Verneplan for vassdrag

Tiltaket berører ikke områder omtalt i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket berører ikke inngrepsfrie områder

Nasjonale laksevassdrag

Tiltaket berører ikke Nasjonale laksevassdrag.

Andre verneområder

Tiltaket kommer ikke i konflikt med områder vernet etter naturmangfoldloven eller kulturminneloven eller statlig sikrede friluftsområder.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 25.06.13 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune, Statens vegvesen, Laugens Venner, Vern Nedre Otta, Naturvernforbundet Oppland og FNF Oppland. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Sel kommune gjorde følgende vedtak den 18.03.13:

«1. Sel kommunestyre godkjenner intensjonsavtalen mellom Sel kommune og AS Eidefoss knyttet til utbyggingsalternativ 1.

2. Sel kommunestyre gir sin tilslutning til at det gis konsesjon for kraftutbygging i Ula etter alternativ 1 på følgende vilkår:

A. Utbygger må utarbeide en handlings- og beredskapsplan for anleggsperioden som tar hensyn til Otta vannverk sine interesser.

B. Det gjennomføres 1-2 prøveboringer i området hvor kraftstasjon skal bygges. Det monteres overvåkningsbrønn(er) i boringene, for uttak av grunnvannsprøver før, under og etter tiltak.

- C. Det etableres 1 overvåkningsbrønn oppstrøms utslippet fra kraftstasjon ut i Ula.*
- D. Prøvetaking av overvåkningsbrønner og måling av grunnvannsnivå før og under utbygging. Grunnvannsprøver analyseres for nærmere angitte stoff.*
- E. Det oppbevares tilstrekkelig mengde oljeabsorbent i området under anleggsperioden. Forurensede jordmasser og oljeabsorbent skal transporteres ut av området.*
- F. Det skal ikke lagres olje eller drivstoff i sone 2 under anleggsperioden.*
- G. All fylling av drivstoff gjøres utenfor sone 2.*
- H. Andre stoff som kan gi forurenset avrenning skal ikke lagres i sone 2.*
- I. Kraftstasjonsbygget skal utformes med groper i betongdekket for oppsamling av evt. oljelekkasje fra maskininstallasjoner.*
- J. I driftsfasen utføres det prøvetaking av overvåkningsbrønner og måling av grunnvannsnivå inntil man er sikker på at situasjon er avklart..»*

Fylkesmannen i Oppland oppsummerer sin uttalelse den 5.4.2013 med følgende:

«Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for etablering av Ula kraftverk. Begge utbyggingsalternativer vurderes som akseptable, og vi vil tilrå at det åpnes for utbygging etter det største alternativet som gir størst energiproduksjon. I en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,6 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.*
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider.*
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.*
- Standard naturforvaltningsvilkår.*
- Der rørgatetraseen berører dyrket mark må berørt areal tilbakeføres til dyrket mark ved avslutning av anlegget. Rørgate over dyrket mark må legges minimum 1,2 m dypt.*
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.»*

Oppland fylkeskommune vedtok følgende den 18.4.2013:

«I samsvar med fylkesrådmannens innstilling fattet fylkesutvalget slikt enstemmig vedtak:

- 1. Fylkesutvalget vil ikke motsette seg at det gis konsesjon for etablering av Ula kraftverk under forutsetning om at det blir satt krav til følgende avbøtende tiltak:*
 - Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,6 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.*

- Standard naturforvaltningsvilkår.

Dersom vilkårene ikke blir tatt inn i konsesjonen fremmer fylkesutvalget innsigelse med hjemmel i vannressurslovens § 24, og begrunnes med hensynet til vannforskriftens § 12.

2. *Fylkesutvalget mener hensynet til vannverket er ivaretatt for begge alternativer i søknaden og forutsetter at foreslåtte tiltak blir tatt inn i en eventuell konsesjon.*
3. *Fylkesutvalget forutsetter at tiltakshaver ivaretar hensynet til kulturmiljøet ved den gamle kraftstasjonen og Sel kirke under utforming og plassering av ny kraftstasjon.»*

Direktoratet for mineralforvaltning har i sitt brev av 18. april 2013 ingen merknader til søknaden.

Statens Vegvesen Region øst konkluderer i sitt brev av 5.4.2013 med følgende:

«Inntil det redegjøres mer detaljert for plassering av kraftverk, framføring av rør og en ny vurdering av atkomst til kraftverk, kan vi ikke akseptere alternativ 1, og ber om at NVE ikke gir tillatelse til utbygging av dette alternativet for Ula kraftverk. Vi gjentar at kraftstasjonen i alternativ 2 er skissert innenfor byggegrensa.»

Etter møter med søker har Statens Vegvesen kommet til følgende konklusjon den 11.10.13:

«Vår klare anbefaling er at det jobbes videre med en løsning der kraftstasjonen legges i den nedlagte mølla på sørsiden av Ula. Trafikk til kraftstasjonen i driftsfasen er svært begrenset. Dersom man klarer å få til atkomst med tilstrekkelig sikt fra E6, kan man påregne å få avkjørselstillatelse til dette tiltaket. Dersom det likevel er ønskelig å legge kraftstasjonen på nordsiden av Ula, kan vi akseptere plassering av kraftstasjon på følgende vilkår:

- *Kraftstasjonen plasseres som vist på skisse «Selsverket - forslag til mulig plassering av kraftstasjon», datert 11.10.2013. Etasjeskille og kjøre- og parkeringsareal foran kraftstasjonen må ligge på kote 309,5.*
- *Byggeperiode for våre tiltak er ikke endelig fastsatt. Byggeår kan bli et annet enn det som framkommer i både høringsutgave og endelig utgave av handlingsprogram for riksveger 2014-17.*
- *Kraftstasjonen må bygges enten før eller etter vi bygger vårt anlegg. Vi kan ikke se at det lar seg gjøre å bygge kraftstasjonen parallelt med at vi gjennomfører våre tiltak i området.*
- *Dersom kraftstasjonen bygges før vi gjennomfører våre tiltak, kan det ikke påregnes atkomst til kraftstasjonen med bil i vår anleggsperiode. Eventuelle ulemper og kostnader for kraftverket fordi det ikke er vegatkomst til kraftstasjonen i vår byggeperiode er ikke vårt ansvar.*
- *Atkomst til kraftstasjonen må tilpasses vårt anlegg på en god måte, både teknisk og estetisk.*
- *Det må være god dialog mellom tiltakshaver og oss i forbindelse med både planlegging og bygging av tiltaket.*
- *Vi må forelegges detaljerte tegninger for atkomst for godkjenning før kraftstasjonen og atkomsten bygges.*

Vi minner om at avkjørsel fra kommunal veg er kommunens ansvar, og at løsningen vi har skissert på kommunal veg må forelegges kommunen for godkjenning.

Vi minner også om at vi i vår høringsuttalelse datert 05.04.2013 stilte spørsmål om forhold knyttet til eventuell damp fra kraftverket og fare for is på vegbanen. »

Vern Nedre Otta skriver følgende i sitt brev av 11.4.2013:

«...Med hensyn til Naturmangfoldloven og føre -var prinsippet, bes alle planlagte småkraftverk skrinlegges.

[...]

Redusert vassføring på 100 eller 600 m ettersom alternativ. Det planlagte vannkraftverket ligger i samme område som grunnvannskilden til befolkningen på Otta og Sjøa. I samme område vil utvidelse av E6 og en eksisterende bro foregå. Området brukes mye av turgåere og fiskere. Også i nærheten av Kvitskriupræsteinn. Ula kommer fra Rondvatnet i Rondane Nasjonalpark.»

Laugens venner skriver følgende i sin uttalelse av 15.4.2013:

«... Viktige naturtyper som Oppland har et spesielt nasjonalt og til dels internasjonalt ansvar for å ta vare på er bekkekløfter i Gudbrandsdalen, flommarker langs Lågen og Ottaelva. I bekkekløftene finnes fosserøyksoner med tilhørende arter, der den såkalte "huldrefloraen" er unik i landet.

[...]

Strekningen som planlegges utbygd går i en viktig bekkekløft der det blant annet er to fossesprøytsoner. Det vurderes som sannsynlig at det lever sjeldne / truede arter her, basert på funn fra samme elv lenger oppstrøms. Det er videre kjent flere forekomster av elfenbenslav (sterkt truet – EN) langs elver i nærheten av Ula; både i Fagerliåe, (ca 11,5 km i luftlinje) og ved Otta (ca 6 km i luftlinje). Denne laven er knyttet til berg i halvskygge. En stor andel av funnene er gjort i Opplandske kløfter. Slike livsmiljøer finnes langs prosjektstrekningen, og det kan ikke utelukkes at arten også finnes der. Det finnes også betydelige forekomster av røtvetbladmose (EN) ca 11,5 km iluftlinje unna (ved Fagerliåe). Mosen lever helst på fuktige trestokker i tilknytning til elva. Det er registrert vintererle like oppstrøms E6. Denne arten har hovedutbredelsen i sørøstlige deler av Norge, og Ula er dermed innen artens kjerneområde. Det er også observert fossefall og denne hekker trolig et stykke nedenfor sedimentasjonsdammen. Både fossefall og vintererle er sterkt knyttet til rennende vann. Prosjektområdet omfattes av reguleringsplanen for Selsverket grunnvannsfelt som innebærer begrensninger i blant annet masseuttak i området. Selve vannverket ligger ca. 500 m vest for kraftstasjonsområdet og forsyner en stor del av innbyggerne i kommunen med vårt viktigste næringsmiddel, rent vann. Det går en ca. sju km lang, sommeråpen bomvei fra Selsverket til Mysusetet. Dette er en viktig innfallsport til Rondane nasjonalpark. Store deler av veien går langs elva gjennom Uladalen. Ca. tre km fra Selsverket ligger Kvitskriuprestin. Dette er et fredet naturminne bestående av jordpyramider. Denne typen formasjoner og prosessene som har ført til dannelsen av disse pyramidene er svært sjelden i Europa, og Kvitskriuprestin er derfor en viktig turistattraksjon av internasjonal verdi. Formasjonene ligger nært opp til veien, og hver sommer tar mange turister en avstikker fra E6 for å se på pyramidene. Det er en viss usikkerhet knyttet til vurderingen av konsekvens. Dette er i hovedsak vedrørende verdier og beregning av omfang i tilknytning til redusert vannføring og fuktighetskrevenne. Det er for stor usikkerhet knyttet til kartleggingen av naturmangfoldet i området og konsekvensene for det. At tiltaket også kan ha negative konsekvenser for vannverket som forsyner mange mennesker med drikkevann gjør at søknaden ikke bør imøtekommes.»

FNF Oppland skriver følgende i sin uttalelse av 19.4.2013: (brevet er støttet av Norges Jeger og Fiskerforbund Oppland, Oppland orienteringskrets, DNT Gjøvik og Omegn, Naturvernforbundet i

Oppland, Vestoppland krets av Norges speiderforbund, Gudbrandsdal krets av Norges Speiderforbund og Norsk ornitologisk forening Oppland)

«... Vi går imot planene om utbygging av disse 10 småkraftverkene i Gudbrandsdalslågens sideelver. Vi viser til Fylkesmannen i Oppland sitt forslag om helhetlig vurdering av Gudbrandsdalslågen med sideelver, og mener at de gjenværende urørte delene må vernes ved en ny supplering av verneplanen/omlegging av samlet plan.

[...]

Redusert vassføring på 100 eller 600 m utfra alternativ. Det planlagte vannkraftverket ligger i samme område som grunnvannskilden til befolkningen på Otta og Sjøa. Et kraftverk vil ligge i et område som brukes mye av turgåere og fiskere. Elva har betydning som landsskapselement i nærheten av Kvitskriupræsteinn og Rondane nasjonalpark. Vi ser behov for mer utredning av konsekvenser for naturmangfold med bekkekløfter og fossesprøytsoner m.m.»

SABIMA, NJFF, DNT og Naturvernforbundet skriver i sin felles høringsuttalelse om samlet belastning den 19.4.2013:

«... Vi peker på de godt kartlagte og store naturverdiene i hele det sammenhengende elvedalssystemet til Gudbrandsdalslågen med sine sideelver. Ikke minst Vinstra-komplekset, som er et av de viktigste og mest intakte elvekløftområdene i Norge (og Europa), med en konsentrasjon av denne typen naturverdier som er unik i internasjonal målestokk. Her er også flere rødlistearter og verdifulle naturtyper, og Norge har et internasjonalt ansvar for å ta vare på disse unike verdiene. Vi mener derfor at søknader om vannkraft i dette området må behandles etter en meget streng tolking av Naturmangfoldloven §§ 4, 5 og 10. Det må i tillegg stilles strenge krav til godt kunnskapsgrunnlag og gode faglige vurderinger av påvirkningen på annet biologisk mangfold og naturverdier. Vi mener også at områdets store verdi for friluftsliv og turisme må vektlegges sterkt i vurderingene.»

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene:

«Fylkesmannen i Oppland

Alle punkter i oppsummeringen i høringsuttalelsen, siste avsnitt, vil bli etterkommet. Det er nå også lansert et nytt hovedalternativ der dyrket mark ikke vil bli berørt, og hele prosjektområdet vil ligge ovenfor E6.

Direktoratet for mineralforvaltning

DFM har ingen merknader og vi kommenterer derfor ikke høringsuttalelsen

Norsk maritimt museum

NMM har ingen merknader og vi kommenterer derfor ikke høringsuttalelsen

Oppland fylkeskommune

Alle de 3 punktene i høringsuttalelsen vil bli ivaretatt. Når det gjelder den gamle kraftstasjonen er det nå lansert et nytt hovedalternativ der dette bygget vil bli benyttet på en eller annen måte. Dette er ikke detaljprosjektet men vi vil på best mulig måte bevare/benytt det eksisterende bygget.

Statens vegvesen

For å imøtekomme Statens vegvesen og opprettholde framdriften i prosjektet har vi nå kommet opp med et nytt hovedalternativ der hele prosjektområdet blir liggende på oversiden av E6 og øst for Ula. Vi vil benytte eksisterende bygg i stor grad til kraftstasjonen.

Vern Nedre Otta

Det er allerede dam i området som skal benyttes som inntak. Det har vært kraftverk i Ula tidligere. Området ovenfor eksisterende dam, Uladalen med Kvitskriupræstein, vil ikke bli berørt. Minstvannføringskrav vil bli etterfulgt. Eventuelle pålegg om konsekvensutredninger vil bli etterkommet.

FNF Oppland

Det er allerede dam i området som skal benyttes som inntak. Det har vært kraftverk i Ula tidligere. Området ovenfor eksisterende dam, Uladalen med Kvitskriuprestein, vil ikke bli berørt. Minst vannføringskrav vil bli etterfulgt. Eventuelle pålegg om konsekvensutredninger vil bli etterkommet. Når det gjelder vannverket så har vi lansert et nytt hovedalternativ der både kraftstasjon og utløp ligger ovenfor E6 slik det gjorde tidligere når det gamle kraftverket var i drift. Vi ser dermed ingen konflikt i forhold til det.

Laugens venner

Det er allerede dam i området som skal benyttes som inntak. Det har vært kraftverk i Ula tidligere. Området ovenfor eksisterende dam, Uladalen med Kvitskriuprestein, vil ikke bli berørt. Minst vannføringskrav vil bli etterfulgt. Eventuelle pålegg om konsekvensutredninger vil bli etterkommet. Når det gjelder vannverket så har vi lansert et nytt hovedalternativ der både kraftstasjon og utløp ligger ovenfor E6 slik det gjorde tidligere når det gamle kraftverket var i drift. Vi ser dermed ingen konflikt i forhold til det.

SABIMA

Sabima har ikke uttalt seg spesifikt om Ula. På generell basis: Det er allerede dam i området som skal benyttes som inntak. Det har vært kraftverk i Ula tidligere. Området ovenfor eksisterende dam, Uladalen med Kvitskriuprestein, vil ikke bli berørt. Minst vannføringskrav vil bli etterfulgt. Eventuelle pålegg om konsekvensutredninger vil bli etterkommet.»

Innsigelser

Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune hadde innsigelser til flere av prosjektene i pakka. Innsigelsesmøte ble avholdt med Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune den 18.6.13. Fylkesmannen opprettholdt sin innsigelse til søknadene om Mosåa, Brynsåa, Fossåa, Skåbyggja, og Einbugga kraftverk. Fylkeskommunen opprettholdt sin innsigelse til søknadene om Einbugga, Skåbyggja, Hinøgla og Fossåa kraftverk. Det var ingen innsigelse til Ula kraftverk. Dette ble bekreftet under innsigelsesmøtet med Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune den 18.06.13.

Tilleggsopplysninger

I høringsrunden ble det klart at Statens vegvesen hadde store motforestillinger rundt prosjektet, og spesielt kryssing av E6 med rørgate slik det var presentert i søknaden. Søker gikk dermed i dialog med vegvesenet og utarbeidet nye planer før befaring. Det ble under befaringen sett på mange forskjellige alternativer av kraftstasjonsplassering sammen med de oppmøtte. Dermed ble ett nytt hovedalternativ skissert og oversendt NVE den 08.08.13. Det nye hovedalternativet ble dermed presentert for Vegvesenet som kalte søker inn til et møte. Møtet resulterte i en endelig uttalelse som ble oversendt NVE. Konklusjonen fra uttalelsen fra 11.10.13 er referert i høringsuttalelsene presentert ovenfor.

Massedeponi

Det søkes om et massedeponi på 50 000 m³ i søknaden om konsesjon til bygging av Ula kraftverk. NVE ønsket en avklaring i forhold til Sel kommune i denne saken og mottok den 15.11.12 et brev der det sto følgende:

«NVE har bedt om tilleggsopplysninger fra konsesjonssøker knyttet til ovennevnte anlegg. Noen av de forhold som etterspørres kommenteres her direkte fra Sel kommune.

2.2.9 Det er Sel kommune som er ansvarlig for at magasinet bak eksisterende dam er vedlikeholdt slik at dammens funksjon opprettholdes. Dette fremgår av skjemavedtak som er gjort i Sel

kommune overfor NVE i tilknytning til saken om ny dam.

Massene som tas ut fra magasinet eies av grunneierne i magasinet og det pågår en prosess for å finne anvendelse/lagringsplass for massene. Det er ikke aktuelt å lagre masse av vesentlig mengde nedstrøms dam, dette er begrunnet i stabilitetsforhold og hensynssoner knyttet til Otta vannverk. Sel kommune er altså ansvarlig for uttak av massene og kjøring frem til avtalt deponi. Det foreligger plan for hvordan det skal tas et hovedmasseuttak fra magasinet, samt senere vedlikeholds uttak. I løpet av våren 2013 vil det bli vedtatt en reguleringsplan der driftsplan for magasinet er inkludert. NVE Region øst er anmodet om bistand til gjennomføring av uttaket, som tidligst kan skje i 2013/2014. Massene i magasinet er naturlig tilførte sediment.»

Med bakgrunn i det Sel kommune skriver er dette derfor en sak som NVE ikke vil behandle i forbindelse med søknaden om konsesjon til å bygge Ula kraftverk.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 158 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 2,9 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vårflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 620 og 130 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 200 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 5,8 m³/s og minste driftsvannføring 0,55 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 600 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 100 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 62 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 600 l/s om sommeren og 100 l/s om vinteren vil den resterende vannføringen være på 34 % av den totale vannmengden gjennom året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 42 dager i et middels vått år. I 116 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 10 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Pakkebehandling og samlet belastning

NVE vurderer de tolv sakene i pakka både individuelt og med hensyn på sumvirkninger. Gudbrandsdalslågen er et område med stor nasjonal og internasjonal viktighet for bekkekløfter. Bekkekløfter har vært et gjennomgående tema som angår ni av tolv saker. Dermed har det vært nødvendig i henhold til naturmangfoldloven § 10 å vurdere temaet samlet belastning.

NVE vurderer at for andre temaer som for eksempel landskap, fossefall, villrein og storaure er den geografiske spredningen så stor at det ikke har vært naturlig å diskutere samlet belastning for de tolv sakene samlet.

Forholdet til Statens Vegvesen

Statens Vegvesen har kommet med sterke innvendinger til Ula kraft AS sine planer om Ula kraftverk. Grunnen er i hovedsak at vegvesenet skal gjøre trafikksikringstiltak i forbindelse med E-6 og broen over Ula. Særlig er det plassering av kraftstasjonen samt avkjøring fra E-6 som er viktig. Men også ising på vei på grunn av vanndamp er nevnt i høringsuttalelsen.

NVE har registrert kommunikasjonen mellom Vegvesenet og søker, og søker har forsøkt å tilpasse prosjektet etter vegvesenet sine ønsker. Det som vil være avgjørende for NVE er at det må foreligge en plan for hvordan en utbygging av Ula skal gjennomføres med hensyn til kraftstasjonsplassering alternativ 1 eller 2, avkjøringer etc. Slik NVE nå oppfatter Vegvesenet er det nå aksept for at søker kan etablere kraftstasjon på oppsiden av E6 under nærmere forutsetninger.

Dersom det gis konsesjon må denne planen likevel være godkjent av Vegvesenet før en eventuell detaljplan blir sendt over til godkjenning i NVE. Slik NVE ser det er det ikke viktig om kraftstasjonen blir plassert som i alternativ 1 eller 2. Ved et alternativ 2 vil det være viktig å ta hensyn til sikring med tanke på fare for utrasninger i elven. NVE mener at denne saken ikke er avgjørende for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

En åpen elv vil være en potensiell kilde for fuktighet, og frostrøyk dannes når forskjellen mellom luft og vann er 10-15 grader. Dette kan dermed føre til ising på veien i en gitt periode av året. Utløpet av kraftstasjonen er planlagt rett ved E-6 som går over Ula. I forbindelse med store kraftverk der inntaket ligger i store reguleringsmagasin er det en reell problemstilling at temperaturen på vinterstid er høyere og fører til at det er åpent vann ved utløpet. Etter det NVE erfarer så er dette ikke en fare ved mindre magasiner, som i de fleste småkraftverk. Der vil vannmassene blandes i inntaksmagasinet, og temperaturforskjellene ved ulike inntaksdyp blir svært små. Temperaturen er oftest bare tideler over frysepunktet også i dypet. Man må dermed anta at Ula vil ha mer eller mindre samme tilfrysningsperiode som før en eventuell utbygging og dette vil dermed ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Landskap og friluftsliv

Ula har sitt utspring i Rondane nasjonalpark. Rett ved det planlagte kraftverket i Ula er det avkjørsel til en 7 km lang bomvei som går til Mysusæter. Fra denne veien er det avkjørsel til de fredete jordpyramidene Kvitskriuprestan som ligger 2,5 km i luftlinje fra det planlagte inntaket. Det er bygd tursti med trapper ned til jordpyramidene. På nordsiden av Ula fra sedimenteringsdammen og ned til E-6 er det en skiltet tursti. Den går i hovedsak langs elvejuvet med utkikkssteder ned i elvegjelet.

Laugens venner, FNF Oppland og Vern Nedre Otta har alle uttrykt bekymring i forhold til at en utbygging vil gå ut over landskapsverdien og friluftslivet langs Ula. De ytrer alle en særlig bekymring for Kvitskriuprestan som er en viktig turistattraksjon av internasjonal verdi.

NVE mener at plasseringen av Ula kraftverk er av en slik karakter at den ikke er spesielt synlig fra bomveien. I dag passerer veien den eksisterende dammen og etter at en eventuell utbygging er ferdig vil ikke landskapet framstå som særlig endret i forhold til i dag. Etter at man har kjørt forbi dammen vil elven og landskapet være urørt også etter en eventuell utbygging. Kvitskriuprestan ligger dermed i så god avstand til det omsøkte prosjektet at det ikke vil bli påvirket ved en eventuell konsesjon, slik NVE ser det.

Turstien langs Ula vil i større grad bli påvirket av en eventuell utbygging. Stien går langs elvekanten med flere utkikkspunkter til elven og det bratte elvegjelet. Av det en kunne se på befaring virket det som om stien er godt brukt. Rørtraseen er for det meste tenkt plassert nord for stien, men ned mot det planlagte kraftverket er det tenkt at rørgaten skal graves ned i den gamle veien som også fungerer som sti. Det er en strekning på ca 120 meter som blir direkte berørt under en byggeperiode. NVE mener at stien kan reetableres etter at nedgraving av rørgaten er ferdig og at det derfor ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Det er mange bilturister som stopper opp langs E-6 ved Ula for å se oppover langs gjelet og spasere over gangbroen som går over elven. Man kan også anta at en del av disse vil gå stien langs elven for å

se på Ula. Turisttilstrømningen til regionen er etter det NVE vet i hovedsak om våren, sommeren og tidlig på høsten. FNF Oppland påpeker i sin høringsuttalelse at elven er et landskapselement.

Det er klart at det visuelle inntrykket av elva på utbyggingsstrekningen og fra E-6 vil bli endret om det blir gitt konsesjon til bygging av Ula kraftverk. 62 % av tilgjengelig vannmengde gjennom året vil bli fraført elven på den omsøkte strekningen. Under flom og vårmelting vil elven fremstå som i dag og opplevelsen vil være den samme som før en eventuell utbygging. Det er søkt om en minstevannføring på 600 l/s i sommerhalvåret som et avbøtende tiltak. I tillegg vil det, i følge de hydrologiske skjemaene som er vedlagt søknaden, være overløp i nesten hele perioden mellom 1 mai og frem til 1. juli. I perioden juli til september, etter snøsmelting, er vannføringen lav også i en normal situasjon og NVE mener at slipp av tilstrekkelig minstevannføring til en viss grad vil kunne avbøte på de visuelle effektene av en utbygging i denne perioden. For landskapsopplevelsen og brukerinteresser langs Ula mener NVE at fraføringen av vann i en størrelsesorden som omsøkt kan aksepteres dersom det blir gitt konsesjon til Ula kraftverk.

Naturmangfold

Gudbrandsdalen er den klassiske bekkekløftregionen i Norge. En bekkekløft er en v-dal eller et gjel som går ned i fast fjell. Utforming og størrelse kan variere betraktelig, men ofte renner det en bekk eller elv gjennom den. Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter. Grunnen til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på bekkekløfter er at dette er leveområde for en rekke spesialiserte arter av planter, sopp og dyr. Trange daler og gjel har lite direkte solinnstråling og miljøet blir mer fuktig enn i området rundt. Elva vil være viktig for fuktigheten i kløfta, spesielt i områder hvor elva går i fosser eller stryk hvor vann vil sprute over vegetasjon i kantsonen. I Gudbrandsdalens hoveddalføre skjærer mange av kløftene seg dypt ned i dalsidene, og faller ned mot Lågen omgitt av kulturlandskap. Bekkekløftene i Gudbrandsdalen er særlig kjent for "huldreplantene" sine. Spesielt har forekomster av skogranke, sudetlok og russeburkne vært av stor botanisk interesse. Lavfloraen er også spesielt rik i bekkekløftene i deler av Gudbrandsdalen.

I perioden 2007 til 2010 ble det gjennomført undersøkelser av 625 bekkekløfter i 14 fylker på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). Disse ble gitt karakter fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige). Innenfor disse områdene ble kjerneområder/naturtypelokaliteter skilt ut og verdisatt etter en tredelt skala: nasjonal (A), regional (B) og lokal verdi (C). I denne undersøkelsen ble de antatt viktigste bekkekløftene i hvert fylke valgt ut for undersøkelser og antallet varierer fra fylke til fylke. Det kommer klart frem av undersøkelsen at Oppland og Gudbrandsdalen er i særstilling et viktig område for bekkekløfter.

Arter og naturtyper som er knyttet til vassdragsmiljøet skal ivaretas slik at økologiske prosesser opprettholdes og arter kan forekomme i levedyktige bestander. Norsk rødliste for arter 2010 og Norsk rødliste for naturtyper 2011 er en oversikt over arter og naturtyper som er spesielt hensynskrevende. Graden av truet er vurdert på en sjudelt skala fra regionalt utdødd/forsvunnet (RE), kritisk truet (CR), sterkt truet (EN), sårbar (VU), nær truet (NT), datamangel (DD) til livskraftig (LC). I områder som inneholder arter som er vurdert som hensynskrevende eller som er potensielle leveområder for slike arter må forvaltningen være aktsom. NVE skal vurdere om tiltak i vassdrag vil påvirke arter og naturtyper negativt og om den eventuelle negative påvirkningen er akseptabel gitt samfunnsnyttan av tiltaket.

Terrestrisk miljø

Langs den 650 m lange elvestrekningen er det registrert en regionalt viktig (verdi B) fossesprøytsone og en lokalt viktig (verdi C) fossesprøytsone, samt en regionalt viktig bekkekløft (verdi B). På grunn av vanskelig terreng og at kløfta er dyp og smal, har det ikke vært mulig å komme til i alle deler av bekkekløfta, og en avgrensing av naturtypen har vært vanskelig. 3 rødlistearter er funnet i prosjektets influenssone i følge søknaden. Det er hengjepiggfrø (NT), almelav (NT) og alm (NT). I tillegg er sprikjepiggfrø (NT) registrert i artsdatabanken.

Laugens venner peker i sin høringsuttalelse på viktigheten av bekkekløften og fossesprøytsone i Ula, samt sannsynligheten for å finne sjeldne arter som er funnet i Fagerliåe ca. 11,5 km unna. Det er spesielt de sterkt truede artene elfenbenslav (EN) og råtetvebladmose (EN) som nevnes. Fylkesmannen i Oppland uttaler at Ula ikke er spesielt viktig i nasjonal sammenheng og at bekkekløften ikke er spesielt velutviklet. De verdiene som er funnet vil ikke bli vesentlig forringet av en utbygging, i følge fylkesmannen.

Råtetvebladmosen er en art som har sitt voksested på gamle læger i elvefaret. Ula sin bekkekløft er smal og blankskurt, og vannet holder stor hastighet på grunn av det smale og trange løpet. Dette gir mindre grunnlag for at læger blir liggende på elvestrekningen, og om det blir liggende, vil vårflorens løpet for det som måtte finnes. Etter det NVE kunne observere på befaringen så var det lite gamle læger på den omsøkte strekningen av elven på grunn av elvens utforming. Det er ikke gjort funn av elfenbenslav eller råtetvebladmose på de stedene elva er undersøkt og det heller ikke gjort funn av andre sjeldne fuktighetskrevede arter. De øvre delene av Ula er undersøkt tidligere med tanke på funn av sjeldne arter, men elfenbenslav og råtetvebladmose er heller ikke funnet her i følge søknaden. En mulig tilstedeværelse av sjeldne arter som råtetvebladmose og elfenbenslav er dermed ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet slik NVE ser det da sannsynligheten virker å være liten.

For de rødlistearter som er funnet i prosjektet sitt influensområdet, sprikjepiggfrø (NT) hengjepiggfrø (NT), alm (NT) og almelav (NT) er det ingen som er direkte knyttet til fuktig miljø langs elva. De to førstnevnte artene er registrert utenfor det området som blir berørt av en eventuell utbygging. Alm og almelav ligger et lite stykke fra den planlagte rørgatetraseen, men kan bli påvirket i forbindelse med legging av rørtrasè. Dersom det blir gitt konsesjon må det taes hensyn til disse to artene i utforming av miljø- og detaljplan.

Bekkekløfta og fossesprøytsone er verdisatt til lokal og regional verdi og det er ikke gjort funn av sjeldne fuktighetskrevede arter. Elveløpet er glattskurt, men det finnes små lommer hvor spesielt mosevegetasjon er utbredt. I fossesprøytsonen ble det innsamlet 9 moser og 11 lav, sistnevnte for en stor del på tre som blir påvirket av fossesprøyt ved høy vannføring. NVE mener at naturtypene fossesprøyt og bekkekløft vil bli påvirket av en eventuell utbygging ved at vann fraføres elveløpet. Likevel vil kløfta sin topografiske utforminger gjøre at det er mulig å opprettholde et fuktig miljø på deler av strekningen med slipp av minstevannføring. De høye vannføringene som kommer under flomhendelser vil være mer eller mindre upåvirket og sikre tilførsel av fuktighet utover selve elveløpet. Slik NVE ser det, vil en utbygging kunne avbøtes til en viss grad ved perioder med overløp og slipp av tilstrekkelig minstevannføring i vekstsesongen.

Fossekall og vintererle er registrert i Ula og Ula sitt nærområde. Dette er to arter som er sterkt tilknyttet elvestrengen. De gjør sine næringssøk i elven og fossekallen hekker i og ved elven. Hensynet til disse to artene er spesielt påpekt i Laugens venner sin høringsuttalelse. Det vil bli mindre næringstilgang ved at vannføringen reduseres på den 650 meter lange strekningen. NVE mener at en minstevannføring på 600 l/s i sommerhalvåret er tilstrekkelig for å opprettholde noe næringstilgang for begge arter. I tillegg kan rugkasser være med å sikre fortsatt hekking for fossekallen. Om vinteren

trekker vintererlen sørover, mens fossekallen blir værende der det er åpent vann. Ula er en elv som fryser til og det er lite sannsynlig at dette er et habitat for fossekallen om vinteren. NVE vurderer det derfor slik at dette ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Akvatisk miljø

I Ula er det ikke registrert verdifulle bestander av fisk og/eller bunndyr og NVE vurderer derfor ikke det akvatiske miljøet som viktig i forhold til om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Ula kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til Ula kraftverk finnes det to fossesprøytoner (B- og C-verdi), en bekkekløft (B-verdi), alm (NT), almelav (NT), hengjepiggfrø (NT) og sprikjepiggfrø (NT). En eventuell utbygging av Ula vil, med bakgrunn i diskusjonen ovenfor, etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE behandler i denne omgang tolv saker i Gudbrandsdalen samlet og mener prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er mest aktuelt å vurdere for naturtypen bekkekløft som forekommer i ni av sakene. Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter. NVE mener at naturtypen bekkekløft har spesielt høy viktighet i Gudbrandsdalen. Gjennom bekkekløftprosjektet er det vist at Oppland har spesielt mange bekkekløfter og at disse har høyere verdi og større areal enn hva som finnes i andre fylker. Bare i Gudbrandsdalen er det kartlagt 23 bekkekløfter med høy verdi (verdi 4-6). I dag finnes det kraftverk i flere sideelver til Gudbrandsdalslågen som inneholder og påvirker viktige bekkekløfter, blant annet Mesna, Moksa, Våla, Vinstra og Jorda. I vurderingen av de ni sakene med bekkekløftlokaliteter som nå behandles samtidig av NVE vil vurderingen av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 og vurderingen av påvirkningen på økosystemets funksjon og naturlige utbredelse etter § 4 være overlappende. I fire av de ni bekkekløftene har NVE vurdert at tiltaket ikke er i konflikt med hverken økologiske prosesser eller arter og naturtyper sin utbredelse. I fem av sakene vurderer NVE at tiltakene er i konflikt med naturmangfoldloven § 4. Disse fem sakene vil redusere verdien på bekkekløfter av *regional til nasjonal verdi* eller høyere. NVE mener at på grunn av eksisterende høy belastning på naturtypen vil terskelen for å tillate nye småkraftverk som reduserer naturverdiene i bekkekløfter som er vurdert til å ha opp mot nasjonal verdi, være svært høy.

Av store utbyggingsprosjekter i nærområdet til Ula, har NVE gitt positiv innstilling til Rosten som er lokalisert i hovedelven lenger nord i Gudbrandsdalen. Fagerliåa ble i innstillingen tatt ut av dette prosjektet. Det forelå samtidig en søknad om småkraftverk i Fagerliåa. Denne avsto NVE den 21.10.12. Søknaden om utbygging i Skjerungsåa som er Ula si nabokløft i nord, ble avslått den 08.06.12. Hovedavslagsgrunn i disse to sistnevnte sakene var hensynet til biologisk mangfold og de

store biologiske verdiene som er registrert i disse bekkekløftene. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Grunnvann og vannforsyningsinteresser.

Prosjektområdet ligger innenfor reguleringsplanen for Sel grunnvannsfelt på grensen mellom sikringssone 2 og 3. Vannkraftverket ligger ca. 500 meter fra den planlagte kraftstasjonen i Ula. Særlig er det sone 2 som har restriksjoner med tanke på å ta hensyn til forurensing. Elven Ula renner for det meste på fjell og søker antar at prosjektet har svært liten påvirkning på grunnvannsstanden.

Sel kommune stiller krav til hvilke hensyn som må tas i forbindelse med bygging av et kraftverk i Ula, men er positive til en utbygging gitt visse vilkår.

NVE er oppmerksom på at kraftverkets plassering, både alternativ 1 og 2, er planlagt innenfor sikringssone 2. Ved en eventuell konsesjon må det søkes om dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan for å få lov til å bygge og drive anleggsaktivitet innenfor sikringssonen. Denne dispensasjonen blir eventuelt gitt av kommunen som vil stille vilkår i forbindelse med dette.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Ula kraftverk vil gi 12,5 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Ula kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 12,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

De største utfordringene ved å bygge Ula kraftverk er, slik NVE ser det, forholdet til sikringssonene rundt Sel vannverk og problematikken rundt Vegvesenet sine prosjekterte trafiksikrings tiltak der E-6 krysser Ula. NVE mener dette kan la seg løse gjennom god dialog mellom de berørte partene og at dette dermed ikke vil være til hinder for å gi konsesjon. I forhold til landskaps- og brukerinteresser kan

fraføringen av vann aksepteres ved at det stilles krav til slipp av minstevannføring, og berørt sti skal reetableres etter at rørgaten er nedgravd. Videre i vedtaket er det lagt vekt på at det ikke er gjort funn av fuktighetskrevenne rødlistede arter knyttet til bekkekløfta og fossesprøytsonen som er av regional og lokal verdi. NVE mener at slipp av minstevassføring vil ivareta naturtypene i stor nok grad og at verdiene ikke blir vesentlig forringet av en utbygging.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Ula Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ula kraftverk . Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Ula Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 30 m luftlinje til eksisterende linjenett.

A/S Eidefoss er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Dersom Ula kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

A/S Eidefoss har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Ula Kraft AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Det er i følge A/S Eidefoss kapasitet fra transformator og videre i nettet. Ula Kraft AS uttaler at de er villige til å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	2900
Alminnelig lavvannføring	l/s	200
5-persentil sommer	l/s	600
5-persentil vinter	l/s	100
Maksimal slukeevne	m ³ /s	5800
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	l/s	550

Søkeren legger til grunn det som tilsvarer de beregnede 5-persentilverdiene for fastsetting av minstevannføringen. Dette tilsvarer 600 l/s i perioden 1/5 – 30/9 og 100 l/s for resten av året. Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune ber om at det stilles krav til minstevannføring lik det som søker legger til grunn. Ut fra befaring og vurdering av elvens utforming er NVE enig i dette.

NVE fastsetter dermed en minstevannføring på **600 l/s** i tiden **1/5-30/9** og **100 l/s** resten av året. Samlet produksjon vil da bli på **12,5 GWh/år**.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Både alternativ 1 og 2, plassering av kraftstasjon, kan aksepteres. Se vedlagt detaljkart og kraftstasjonsplassering.
Inntak	Inntaket etableres i eksisterende sedimenteringsdam. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien skal være nedgravd på hele strekningen som vist på vedlagt oversiktskart. Man skal i størst mulig grad unngå eksisterende tursti i området. Der negravingen av vannveien vil være i eksisterende tursti/turvei/vei må det legges til rette for istandsetting og reetablering av vei/sti så raskt som mulig. Vannveien skal ikke påvirke alm og almelavforekomsten nedenfor sedimenteringsdammen ved brua som går over til Lornstad.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres som vist på detaljkart, alternativ 1 eller 2. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	Største tillatte slukeevne er 5,8 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Minste driftsvannføring vil være 0,55 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimal 4,8 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 2 Francisturbiner. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan
Vei	Permanente veier skal bygges i tråd med det som er vist på vedlagt kart (vedlegg 3) fra Vegvesenet, men må godkjennes av kommunen. Veien kan justeres i forbindelse med detaljplan.
Annet	Detaljerte planer for vei og plassering av kraftstasjon skal være godkjent av Vegvesenet før de blir oversendt regionkontoret på

	Hamar. Detaljerte planer vil ikke bli godkjent av NVE sitt regionkontor på Hamar før det er gjort fritak fra gjeldende reguleringsplan med hensyn til sikringssone 2 og 3 i Sel grunnvannsfelt. De vilkår som kommunen legger til grunn for et fritak må etterfølges.
--	---

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

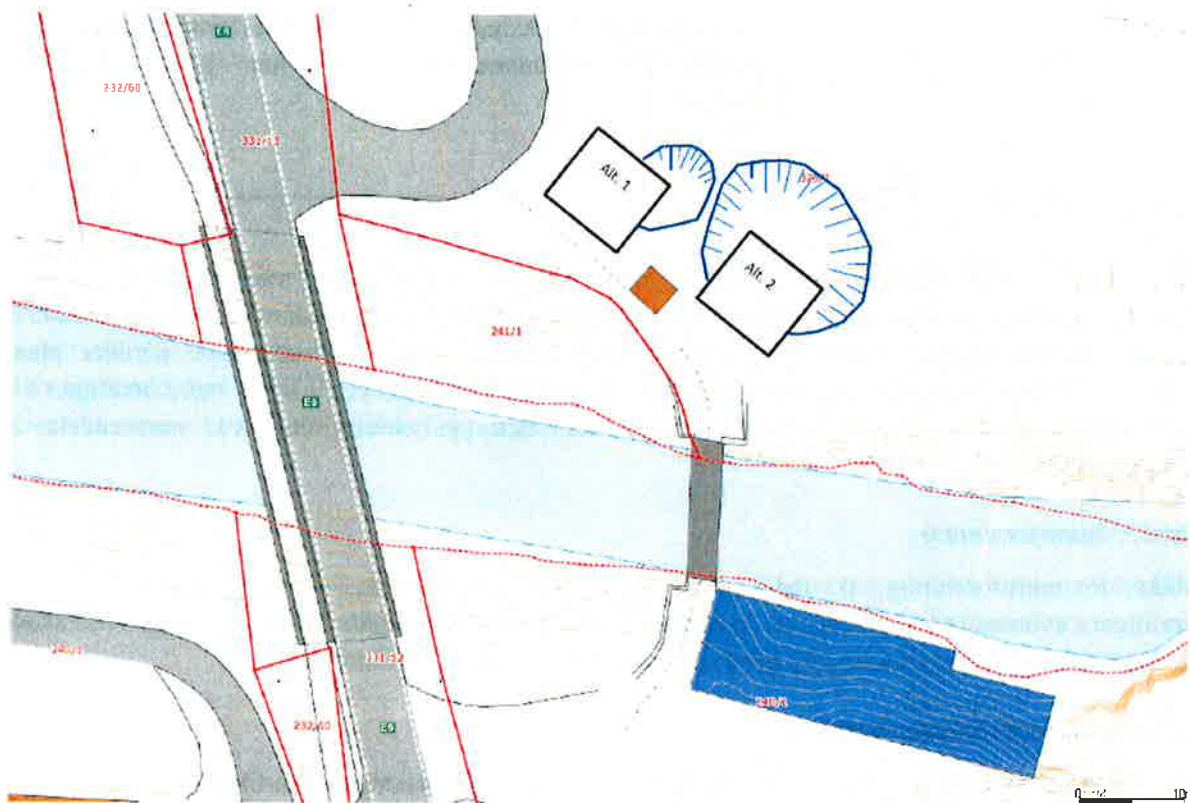
NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

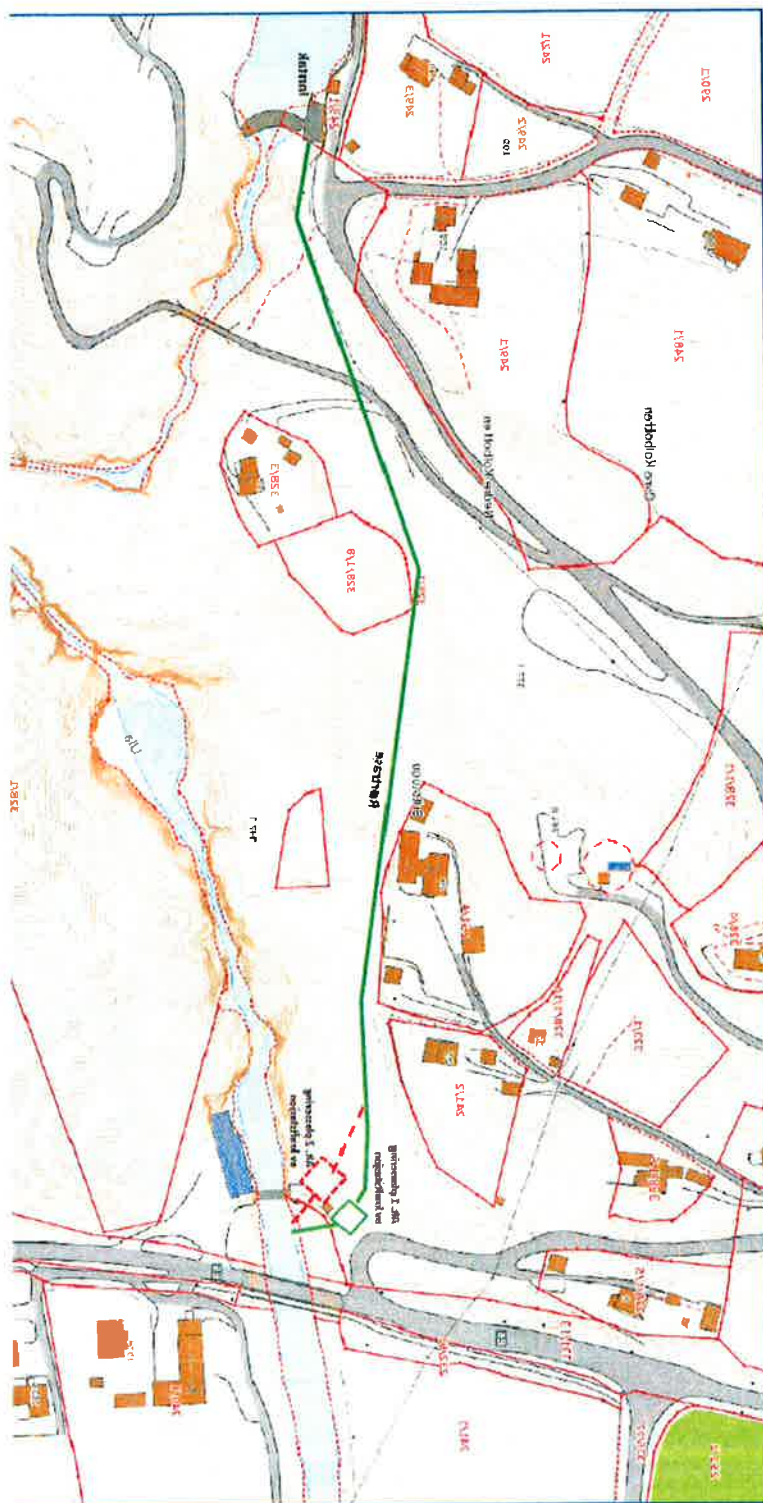
Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Vedlegg 1: Detaljkart fra søker over kraftstasjonsplassering.

Vedlegg 2: Oversiktskart.

Vedlegg 3: Kart fra Statens vegvesen.

